

В. Жаворонкова,  
викладач кафедри іноземних мов  
Запорізького державного медичного університету,  
м. Запоріжжя  
e-mail: zhav.vika@mail.ru

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ**

Об'єктивно існуюча в сучасних умовах потреба у фахівцях з високим рівнем іноземної комунікативної компетентності, яка передбачає використання іноземної мови як засобу спілкування у сфері майбутньої професійної діяльності, зумовлює особливе значення в умовах професійної підготовки в медичних університетах. Актуальність нашого дослідження визначається соціальним замовленням українського суспільства на фахівців медичної галузі, які б володіли англійською професійно орієнтованим діалогічним мовленням.

Слід відзначити, що освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста з напрямку 1101 «Медицина» конкретизує основні вимоги, які ставляться перед студентами медичних вищих навчальних закладів. Відповідно до цих вимог, як зазначає О. Кісельова, медичний працівник повинен володіти щонайменше однією іноземною мовою на професійному та побутовому рівнях [2]. У цьому контексті, з нашої точки зору, методично виправданим є розвиток іноземної комунікативної компетентності майбутніх лікарів, що передбачає формування у студентів англійської професійно орієнтованих знань, умінь і навичок.

Згідно з чинною програмою з англійської мови для професійного спілкування зміст навчальної дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» включає навчальну інформацію про аспекти мови (фонетика, лексика, граматики, стилістика), яка складає основу формування та розвитку умінь і навичок, пов'язаних із оволодінням чотирма видами мовленнєвої діяльності – читанням, аудіюванням, усним мовленням та письмом [3]. Ми вважаємо, що пріоритетним виступає завдання щодо навчання майбутніх лікарів англійської мові як засобу спілкування у процесі професійної діяльності в медичній галузі.

Відзначимо, що останнім часом все більше науковців займаються проблемою іноземної компетентності і розглядають її як одну зі складових професійної компетентності, а її розвиток у сучасній педагогічній теорії і практиці визначають як одне із першочергових завдань професійної освіти. Глибокий сенс у поняття «іноземна комунікативна компетентність» вкладають вітчизняні науковці І. Бахов, І. Ставицька та інші.

Теоретико-методологічною основою нашого дослідження стали теорії компетентнісно-орієнтованого підходу у навчанні (О. Дубасенюк, Н. Кузьміна, А. Маркова, О. Овчарук та ін.), наукові положення про сутність діалектичного методу аналізу педагогічних явищ (Б. Ананьєв, Л. Виготський, С. Рубінштейн та ін.), індивідуалізації навчання іноземних мов (І. Зимня, Г. Китайгородська, Н. Микитенко та ін.).

Зазначимо, що готовність студентів-медиків до оволодіння англійською професійно орієнтованим мовленням можна вважати розвинутою, якщо вони володіють основними функціональними типами діалогів. З нашої точки зору, найбільш доцільними для навчання англійського професійно орієнтованого діалогічного мовлення майбутніх лікарів, ми вважаємо діалог-обмін інформацією, діалог-розпитування, та діалог-обговорення.

У зв'язку з викладеним вище, виникає необхідність пошуку найбільш ефективних педагогічних технологій з метою навчання студентів-медиків англійському професійно

орієнтованому спілкуванню. Серед таких технологій, ми визначаємо технології навчання дорослих. Українські дослідники цього питання О. Аніщенко, Л. Лук'янова визначають технології навчання як «сукупність прийомів, дій, які виконуються у певній послідовності та допомагають реалізувати методи навчання, які забезпечують реалізацію певного підходу до навчання» [5, с. 75].

Зазначимо, що ефективність технологій навчання дорослих у професійній підготовці студентів як майбутніх лікарів забезпечується урахуванням соціально-психологічних (наявність доброзичливих міжособистісних відношень у навчальній групі, дієвість групи тощо), особистісних (спрямованість студентів на пізнавальну діяльність, готовність до навчання) та методичних (підготовка навчально-методичної документації, майстерність викладача) умов, оскільки саме вони є домінуючими щодо процесу вивчення англійської мови в умовах вищих медичних навчальних закладів та спроможні впливати на його результативність. Використання технологій навчання дорослих у процесі вивчення англійської мови, з нашої точки зору, зумовлює позитивні зміни в іншомовній комунікативній компетентності майбутніх лікарів, оскільки процес вивчення іншомовних знань пов'язаний із розвитком умінь студентів використовувати мову як засіб спілкування у сфері майбутньої професійної діяльності.

Отже, необхідно знайти такі універсальні технології навчання студентів, які дозволять досягти більш високого рівня підготовки майбутніх лікарів шляхом інтеграції навчальної та професійної інформації.

Таким чином, розвиток іншомовної комунікативної компетентності майбутніх лікарів є складним комплексним процесом, який повинен спрямовуватись на використанні в процесі професійної підготовки технологій навчання дорослих. Аналіз наукових джерел і власний досвід педагогічної діяльності з навчання студентів дозволяють стверджувати, що його складовими є фундаментальні знання з латині, безпосереднє вивчення англійської мови, соціокультурологічні аспекти вивчення особливостей медичної сфери в іншомовному професійному просторі.

Проведене нами дослідження не претендує на всебічне розв'язання проблеми розвитку іншомовної комунікативної компетентності студентів медичних університетів. В подальшому вбачаємо вивчення оптимальних умов поєднання інтерактивних методів навчання з іншими методами в процесі професійної підготовки майбутніх лікарів.

#### **Список використаних джерел**

1. Бахов І. С. *Формування професійної міжкультурної компетентності майбутніх перекладачів у вищому навчальному закладі: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Іван Степанович Бахов ; Нац. акад. внутр. справ. – Київ, 2011. – 20 с.*
2. Кісельова О. Г. *Методика навчання медичної термінології майбутніх лікарів / О. Г. Кісельова // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2013. – № 4. – С. 62–68.*
3. *Програма з англійської мови для професійного спілкування / [колектив авторів: Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуснок та ін.]. – Київ: Ленвіт, 2005. – 119 с.*
4. [Ставицька І. В.](#) *Іншомовна компетентність: місце дефініції у термінологічному полі сучасних наукових суджень [Електронний ресурс] / І. В. Ставицька // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 4. – С. 280–286. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk\\_2013\\_4\\_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_4_36).*
5. *Сучасні технології освіти дорослих : посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 182 с.*